

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΣΕΝΑΡΙΟ

ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟ ΠΑΡΑΚΜΑΖΕΙ

Το εκπαιδευτικό σενάριο πραγματοποιείται στα πλαίσια του προγράμματος επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών στις Νέες Τεχνολογίες, επίπεδο Β΄

Δημιουργία: Τσαγκάτος Μάνος

Χίος, 2012

Επιμορφωτής: Ρες Ιωάννης

Εκπαιδευτικό Σενάριο

1.1. Τίτλος διδακτικού σεναρίου:

Το Βυζάντιο παρακμάζει (Μαθήματα 33-36)

1.2. Εμπλεκόμενες γνωστικές περιοχές:

Το σενάριο αφορά το μάθημα Ιστορία (Στα Βυζαντινά χρόνια) Ε΄ τάξης Δημοτικού

1.3. Τάξεις στις οποίες απευθύνεται:

Το σενάριο απευθύνεται στους μαθητές της Ε΄ τάξης

1.4. Συμβατότητα με το Α.Π.Σ και το Δ.Ε.Π.Π.Σ.

Το διδακτικό σενάριο είναι απόλυτα συμβατό με Α.Π.Σ και το Δ.Ε.Π.Π.Σ. της Ιστορίας της Ε΄ τάξης του δημοτικού, καθώς αφορά συγκεκριμένα μαθήματα του σχολικού βιβλίου και συγκεκριμένα τα μαθήματα 33-36 του κεφαλαίου: ***Το βυζάντιο παρακμάζει και υποκύπτει σε κατακτητές.***

Οι στόχοι που τίθενται στο παρόν σενάριο είναι εναρμονισμένοι με αυτούς του αναλυτικού προγράμματος, όπως αυτοί αναφέρονται στο βιβλίο του δασκάλου.

1.5. Οργάνωση της διδασκαλίας και απαιτούμενη υλικοτεχνική υποδομή

Οι μαθητές χωρίζονται σε 6 ομάδες των τριών ατόμων (σύνολο 18 μαθητές). Οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες ανάλογης δυναμικότητας η καθεμιά.

Η υλικοτεχνική υποδομή που απαιτείται είναι: Υπολογιστής συνδεδεμένος με βιντεοπροβολέα, το εργαστήριο πληροφορικής (χρήση 6 υπολογιστών) καθώς επίσης και ο πίνακας της τάξης ή του εργαστηρίου, ιστορικοί χάρτες και ιστορικές αφίσες.

1.6. Λογισμικά που θα χρησιμοποιηθούν:

- a) Κειμενογράφος (word)
- b) Βίντεο you tube
- c) Hot potatoes (Λογισμικό)
- d) Εκπαιδευτικά Site: www.wikipedia.gr , www.edutv.com, <http://ts.sch.gr> κτλ
- e) Λογισμικό Ζωγραφικής (Tux Paint)
- f) Λογισμικό εννοιολογικής χαρτογράφησης (www.mindomo.com)

1.7. Προαπαιτούμενα

Να έχουν οι μαθητές διδαχθεί και κατανοήσει την περίοδο πριν την παρακμή του Βυζαντίου δηλαδή τα κεφάλαια του σχολικού βιβλίου: «Η Ρωμαϊκή αυτοκρατορία μεταμορφώνεται», «Το Βυζαντινό κράτος-Μια δύναμη που μεγαλώνει» και «Η μεγάλη ακμή του Βυζαντινού κράτους» και μέρος του κεφαλαίου «Το Βυζάντιο παρακμάζει» (μαθήματα 28-32).

1.8. Χρονική διάρκεια

Το εκπαιδευτικό σενάριο αναμένεται να υλοποιηθεί σε 8 διδακτικές ώρες.

1.9. Διδακτικοί Στόχοι

A) Γνωστικοί Στόχοι

- Να αποκτήσουν οι μαθητές βασικές γνώσεις για τα φαινόμενα τα σχετικά με το Βυζάντιο και ειδικότερα για τα αίτια που οδήγησαν στην παρακμή του και τελικά στην άλωση της Κωνσταντινούπολης, να κατανοήσουν τα γεγονότα της εποχής και τις μεταβολές που συντελούνται. Τέλος, να αντιληφθούν το ρόλο της θρησκείας στο βυζαντινό κράτος.

Ειδικότερα:

- Να γνωρίσουν οι μαθητές του Οθωμανούς Τούρκους και τον τρόπο με τον οποίο κατέκτησαν βυζαντινά εδάφη.
- Να γνωρίσουν το σκληρό μέτρο του παιδομαζώματος και τις επιπτώσεις που επέφερε στους κατεκτημένους λαούς.
- Να κατανοήσουν οι μαθητές την προσπάθεια του Κ.Παλαιολόγου να σώσει την Πόλη.
- Να κατανοήσουν το πρόβλημα της ένωσης των Εκκλησιών και να αιτιολογήσουν τις απόψεις των δυο αντιμαχόμενων πλευρών.
- Να γνωρίσουν οι μαθητές τα γεγονότα της πολιορκίας της Πόλης και να αξιολογήσουν τη συμπεριφορά των προσώπων που αναφέρονται σε αυτά.
- Να γνωρίσουν οι μαθητές το γεγονός της άλωσης και να αξιολογήσουν τις συνέπειες για το λαό και ολόκληρο το έθνος.
- Να κρίνουν οι μαθητές τον Μωάμεθ ως στρατηγό των Οθωμανών.
- Να κατανοήσουν τους λόγους για τους οποίους το Βυζάντιο παράκμασε.

B) Τεχνολογικοί Στόχοι

- Να αντιληφθούν οι μαθητές την αξία και τις δυνατότητες που παρέχουν οι Τ.Π.Ε. στη διαδικασία μάθησης.
- Να αναπτύξουν θετική διάθεση και απέναντι στον Η/Υ ως περιβάλλον εργασίας και να τον χρησιμοποιούν ως εργαλείο για άντληση και επεξεργασία πληροφοριών.
- Να μπορούν να αναζητούν πληροφορίες χρησιμοποιώντας λέξεις –κλειδιά και να αξιολογούν αυτές τις πληροφορίες.
- Να δημιουργούν και να αξιοποιούν τους εννοιολογικούς χάρτες για την εμβάθυνση και κατανόηση του πληροφοριακού υλικού
- Να γνωρίσουν συγκεκριμένα λογισμικά και να χρησιμοποιήσουν εκείνα που ήδη γνωρίζουν, προκειμένου να ανακαλύψουν, να κατανοήσουν και να εμπεδώσουν τη νέα γνώση και να αναπτύξουν την κριτική τους σκέψη.
- Να μάθουν να χρησιμοποιούν σωστά και με ασφάλεια το διαδίκτυο στην προσπάθεια αναζήτησης της πληροφορίας.

Γ) Μαθησιακοί Στόχοι

- Να εξοικειωθούν οι μαθητές στη συνεργατική μάθηση στην πορεία κατάκτησης της γνώσης.
- Να ανάπτύξουν το διάλογο και την κριτική σκέψη.
- Να μάθουν να σέβονται τις διαφορετικές απόψεις.
- Να καλλιεργήσουν την δεξιότητα της μεταγνώσης, δηλαδή να είναι σε θέση να ελέγχουν μόνοι τους τί γνωρίζουν και τί όχι.
- Να αποκτήσουν την ικανότητα να αξιοποιούν την προηγούμενη γνώση στη διαδικασία κατάκτησης της νέας.

2. Διδακτική προσέγγιση/ Μεθοδολογική προσέγγιση

Ο υπολογιστής μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως εποπτικό μέσο διδασκαλίας σε όλα σχεδόν τα μαθήματα. Με τη χρήση εκπαιδευτικού λογισμικού, σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα, προωθούνται οι στόχοι της μαθησιακής διαδικασίας. Το εκπαιδευτικό αυτό λογισμικό προωθεί νέες προοπτικές στη μάθηση και αποτελεί παράλληλα μια εναλλακτική μορφή βιβλίου σε ηλεκτρονική μορφή.

Με τα κατάλληλα εκπαιδευτικά λογισμικά είναι δυνατό να αναπτυχθούν νέες δομές στην εκπαίδευση. Συγκεκριμένα, με τα λογισμικά μπορεί να αναπτυχθεί η εξατομικευμένη

διδασκαλία, η ενεργός συμμετοχή των μαθητών στη μαθησιακή διαδικασία και η παραγωγή της γνώσης με τέτοιο τρόπο ώστε να διευκολύνεται η αφομοίωση τους, η κριτική και δημιουργική σκέψη των μαθητών (Γιαννακόπουλος, 2009).

Σε ένα άλλο επίπεδο, ο υπολογιστής είναι δυνατό να αλλάξει το κοινωνικό κλίμα της τάξης, τις αλληλεπιδράσεις και τις σχέσεις μέσα στη σχολική τάξη καθώς προωθεί τη συνεργασία μέσα στη σχολική τάξη, ενώ ο ρόλος του δασκάλου μετασχηματίζεται. Από απλός προμηθευτής και μεταλαμπαδευτής γνώσεων μετατρέπεται σε βοηθό και συντονιστή της εκπαιδευτικής διαδικασίας, κατευθύνοντας τους μαθητές και δίνοντας τους τις απαραίτητες εξηγήσεις στις απορίες που μπορεί να έχουν (Ράπτης & Ράπτη, 2002:65).

Περαιτέρω, η χρήση του υπολογιστή συνεισφέρει καθοριστικά στην εκπαιδευτική διαδικασία καθώς αποτελεί εργαλείο αλληλεπίδρασης με το μαθητή και άμεσης ανατροφοδότησης του. Επίσης, δίνει τη δυνατότητα επεξεργασίας των κειμένων από τους μαθητές, παρέχοντας παράλληλα και τον απαραίτητο χρόνο που κάθε παιδί χρειάζεται στη μάθηση, ενώ ταυτόχρονα προωθεί την ενεργό συμμετοχή. Επιπλέον, ο υπολογιστής παρέχει τη δυνατότητα παρέμβασης και πειραματισμού με το μαθησιακό υλικό, ενώ παράλληλα το εκπαιδευτικό υλικό οπτικοποιείται και αναπαρίσταται ζωντανά μπροστά στα μάτια του μαθητή, βοηθώντας στην πλήρη και ολόπλευρη κατανόηση του γνωσιακού υλικού. Τέλος, παρέχει επίσης στους μαθητές τη δυνατότητα να συντάσσουν κείμενα, να τα διορθώνουν και να εκτυπώνουν (Ράπτης & Ράπτη, 2002:65-67).

Το λογισμικό επεξεργαστών κείμενου, συνοδευμένο από άλλες γραφικές διευκολύνσεις του υπολογιστή, παρέχει στον εκπαιδευόμενο δυνατότητα για ανάπτυξη των συγγραφικών του δεξιοτήτων και για δημιουργική έκφραση. Επίσης, με το ηλεκτρονικό λεξικό, ο μαθητής μπορεί να βρει την ερμηνεία ελληνικών ή και ξενόγλωσσων λέξεων εύκολα και άμεσα.

Επιπρόσθετη λειτουργία του υπολογιστή είναι η δυνατότητα σύνδεσης του με άλλα οπτικοακουστικά μέσα, ώστε να επιτευχθεί συλλογική προβολή ντοκιμαντέρ, εκπαιδευτικών ταινιών, περιβαλλοντικών προγραμμάτων κ.α.

Γενικότερα πλεονεκτήματα από τη χρήση ενός εκπαιδευτικού λογισμικού είναι τα εξής:

- ⇒ Ο μαθητής γίνεται ενεργός μέτοχος στην κατάκτηση της γνώσης και την οργάνωση της σκέψης του.

- ⇒ Το λογισμικό παρέχει επιπλέον, εικόνα με κίνηση και ήχο, τα οποία αυξάνουν το ενδιαφέρον ακόμα και των πιο αδύναμων μαθησιακά μαθητών.
- ⇒ Τα κείμενα, συνοδευμένα από εικόνα και ήχο συσχετίζονται με αφηρημένα νοήματα, τα οποία με τον τρόπο αυτό κατανοούνται ευκολότερα από τους μαθητές (οπτικοποιούνται), ενώ η ποικιλία των τρόπων αναπαράστασης του εκπαιδευτικού υλικού βοηθάει στην πλήρη κατανόηση πολύπλοκων εννοιών και νοημάτων.
- ⇒ Τέλος, το λογισμικό είναι ένα δυναμικό εργαλείο μοντελοποίησης προβλημάτων, το οποίο συνεισφέρει στην οικοδόμηση αφηρημένων εννοιών. Ο μαθητής έχει τη δυνατότητα να συνδιαλέγεται με το εκπαιδευτικό υλικό, να κάνει μετατροπές και παρεμβάσεις (Ράπτης & Ράπτη, 2002:66-67).

Είναι σκόπιμο να γίνεται χρήση κατάλληλων και επιστημονικά κατοχυρωμένων εκπαιδευτικών λογισμικών, καθώς δεν είναι όλα τα λογισμικά κατάλληλα για τους εκπαιδευτικούς σκοπούς. Αυτό συμβαίνει επειδή πολλά λογισμικά κατασκευάζονται από ιδιωτικές εταιρίες, στις οποίες δε γίνεται έλεγχος και δε δίνεται προτεραιότητα σε κοινωνικούς στόχους (Κόμης, 2008)

Για την πραγματοποίηση του διδακτικού σεναρίου «**Το Βυζάντιο παρακμάζει**» θα χρησιμοποιηθεί κατά τη μεγαλύτερη διάρκεια της διδασκαλίας **η ομαδοσυνεργατική μέθοδος**, η οποία ευνοεί την ενεργό συμμετοχή των μαθητών στην ανακάλυψη της γνώσης. Η ομαδοσυνεργατική μέθοδος στηρίζεται στις αρχές του **εποικοδομητισμού (constructivism)** και στις **κοινωνικοπολιτισμικές θεωρίες μάθησης**, οι οποίες δίνουν έμφαση στη συμμετοχική μάθηση και στη διεπιστημονική προσέγγιση της γνώσης. Οι μαθητές ενθαρρύνονται να συνεργασθούν και μέσω στοχευμένων εργασιών οδηγούνται στην ανακάλυψη και την εμπέδωση της γνώσης.

Σύμφωνα με τον Εποικοδομητισμό, η διδακτέα ύλη πρέπει να οργανωθεί στηριζόμενη στην προηγούμενη γνώση και εμπειρία των μαθητών και οι εκπαιδευτικοί να προσαρμόζουν τις στρατηγικές διδασκαλίας τους στις δυνατότητες και εμπειρίες των μαθητών τους και να ενθαρρύνουν τους μαθητές να αναλύσουν, να ερμηνεύσουν και να προβλέψουν την πληροφορία. Ο κονστρουκτιβισμός διατείνει την απαλοιφή των βαθμών και των σταθμισμένων τεστ.

2.1.Διδακτική προσέγγιση με Τ.Π.Ε

- Εργαζόμενοι με τον κειμενογράφο (**Word**) οι μαθητές θα βελτιώσουν τη δεξιότητα της γραπτής αποτύπωσης των σκέψεών τους, θα διορθώνονται άμεσα στα ορθογραφικά λάθη με τον ορθογραφικό έλεγχο και θα εξασκηθούν στην ψηφιακή αποθήκευση των γνώσεων που θα αποκτήσουν. Με τη χρήση του **εκτυπωτή** θα βιώσουν τη χαρά της εκτύπωσης του προσωπικού τους έργου.
- Για την αναζήτηση πληροφοριών και οπτικοακουστικού υλικού θα χρησιμοποιηθεί ο φυλλομετρητής **Internet Explorer**. Η χρήση του διαδικτύου στην προσπάθεια αναζήτησης και επεξεργασίας της πληροφορίας, είναι ένα χρήσιμο εργαλείο στα χέρια των μαθητών. Βέβαια η πλοήγηση πρέπει να γίνεται με ασφάλεια υπό την εποπτεία και τις οδηγίες του εκπαιδευτικού. Για το δάσκαλο είναι μια πολύ καλή ευκαιρία να περάσει στους μαθητές τα αναγκαία μηνύματα για την ασφαλή πλοήγηση στο διαδίκτυο.
- Ως βασική πηγή πληροφοριών για τη συγκεκριμένη γνωστική ενότητα θα χρησιμοποιηθεί η ψηφιακή εγκυκλοπαίδεια **Wikipedia και το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο (<http://ts.sch.gr>)** τα οποία φημίζονται για την αξιοπιστία τους, ενώ με τους υπερσυνδέσμους βοηθούν στην εύκολη και γρήγορη αναζήτηση πληροφοριών.
- Τα **βίντεο youtube** παρέχουν οπτικοποίηση της πληροφορίας, βοηθώντας στην ευκολότερη κατανόηση και κατάκτηση της γνώσης και αποτελεί βασικό εργαλείο οπτικής εγγραμματοσύνης.
- Το λογισμικό ζωγραφικής **Tux paint** παρέχει δυνατότητα ενεργητικής συμμετοχής του μαθητή στη μαθησιακή διαδικασία, επιτρέπει την αυτενέργεια, την έκφραση ιδεών και αποτελεί ένα ελκυστικό περιβάλλον που είναι εύχρηστο για τα παιδιά.
- Το λογισμικό **Hot Potatoes** δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές, να εξασκηθούν στην γνώση που απέκτησαν, να ελέγξουν το βαθμό κατάκτησης της νέας γνώσης και να αυτοδιορθώνονται. Ευνοεί την αυτενέργεια και τη μάθηση με παιγνιώδη χαρακτήρα.

- **Κατάλληλα εκπαιδευτικά sites:** Προσφέρουν δυνατότητα οπτικοποίησης της πληροφορίας συνδυάζοντας και εμπεδωτικές ασκήσεις. Είναι ένα εργαλείο που βοηθά στην ευκολότερη κατανόηση της γνώσης.

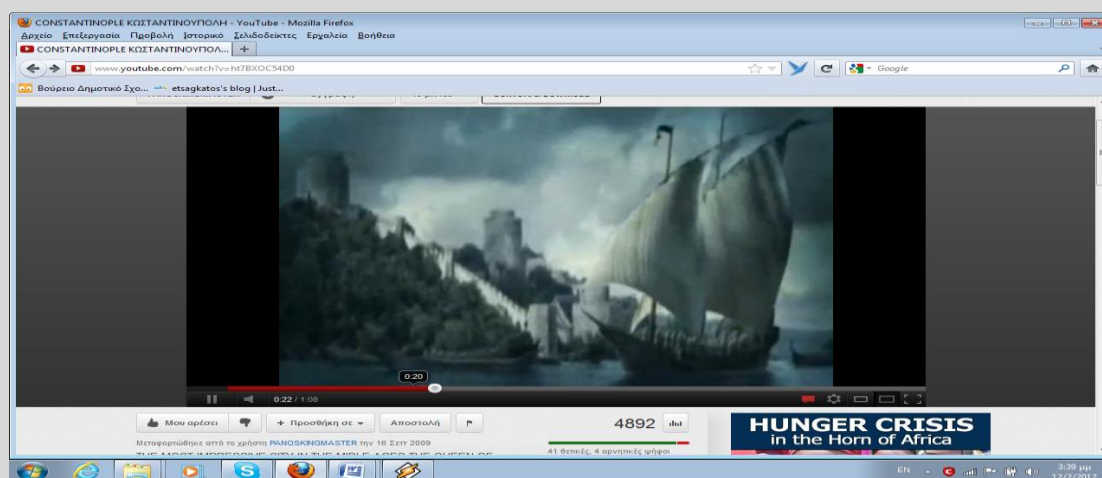
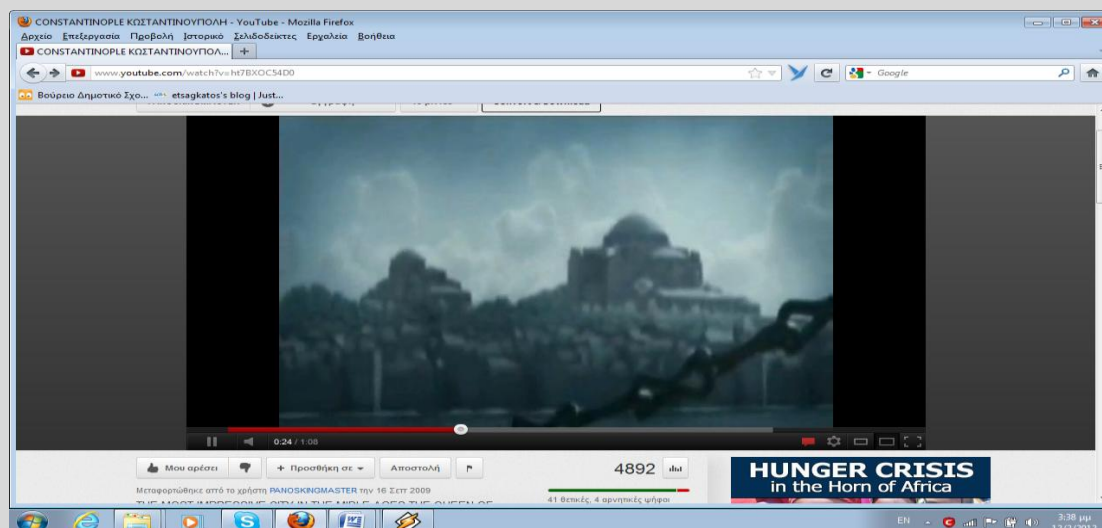
- Τέλος, το λογισμικό εννοιολογικής χαρτογράφησης, **mindomo**, αποτελεί ένα εργαλείο διάδρασης και εύκολης πλοήγησης σε πηγές, εικόνες και βίντεο. Ταυτόχρονα, το παιδί μπορεί να συστηματοποιεί και να κατατάσσει τις πληροφορίες.

3. Προτεινόμενες Δραστηριότητες

1^η και 2^η διδακτική ώρα

Ο δάσκαλος ως αφόρμηση ζητάει από τους μαθητές να παρακολουθήσουν το παρακάτω βίντεο youtube όλοι μαζί στο βιντεοπροβολέα της τάξης:

<http://www.youtube.com/watch?v=ht7BXOC54D0>

Έπειτα οι μαθητές κλήθηκαν να συμπληρώσουν το παρακάτω φύλλο εργασίας:

Φύλλο εργασίας 1

Περιγράψτε την εικόνα: Ποιο γεγονός παρατηρείτε στην εικόνα;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Να αναφέρεις τα χαρακτηριστικά των Οθωμανών πολεμιστών:

- 1)
- 2)
- 3)

Στην παρακάτω εικόνα τί παρατηρείς όσον αφορά τη Βυζαντινή αυτοκρατορία (την έκτασή της);

.....

.....

.....

.....

.....

.....

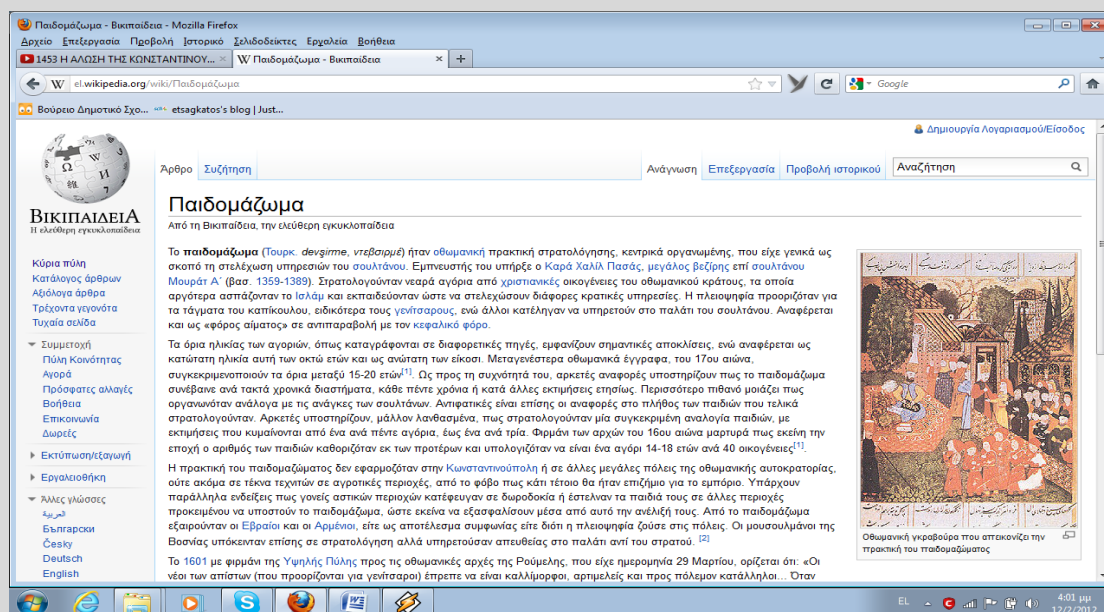
.....

- Ακολούθησε συζήτηση των αποτελεσμάτων της κάθε ομάδας και περιήγηση της κάθε ομάδας στην ιστοσελίδα:

<http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9F%CE%B8%CF%89%CE%BC%CE%B1%CE%BD%CE%BF%CE%AF> για εύρεση πληροφοριών σχετικά με τους Οθωμανούς Τούρκους αλλά και για το

Παιδομάζωμα:

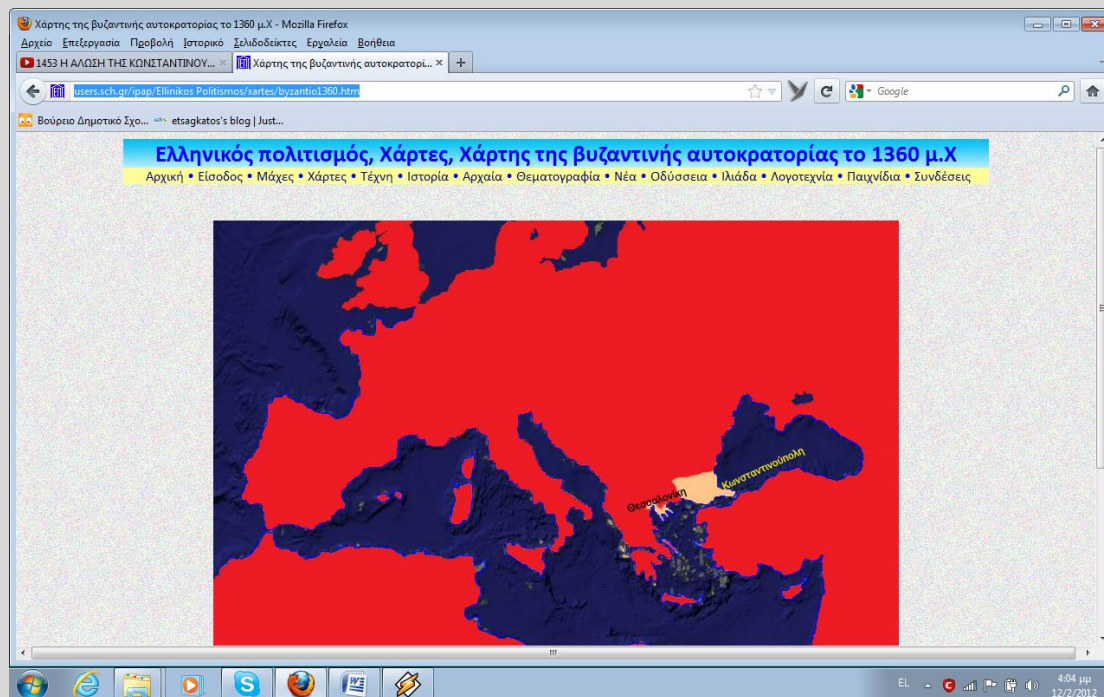
<http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%BF%CE%BC%CE%AC%CE%B6%CF%89%CE%BC%CE%B1>

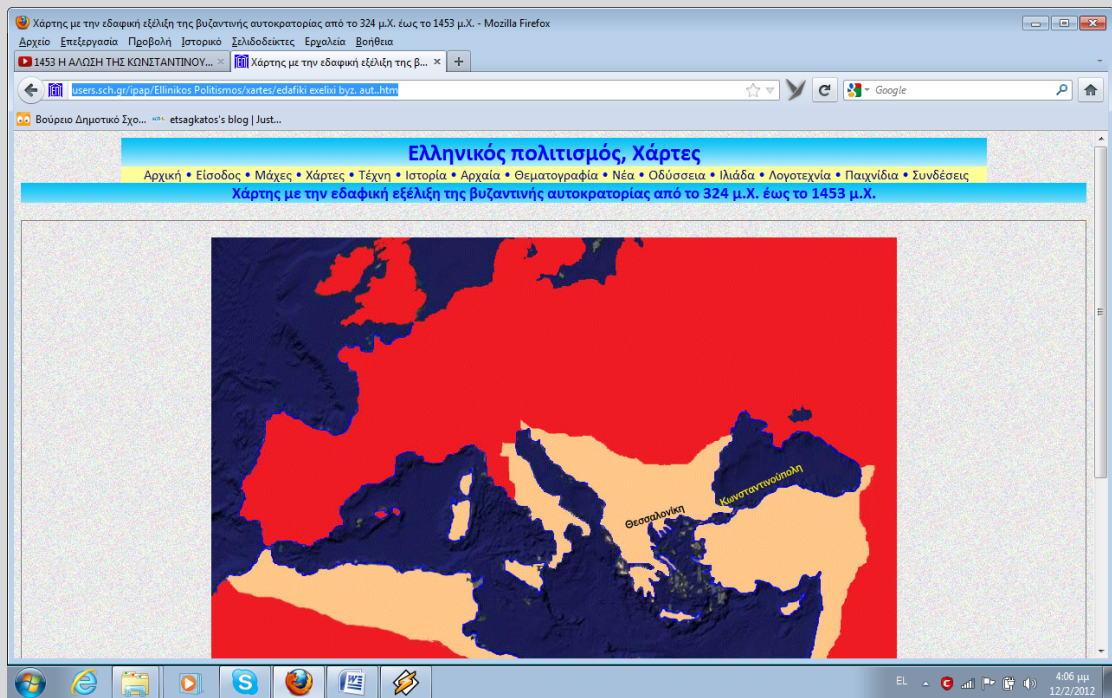
Αφού οι μαθητές αναζητήσουν και επεξεργαστούν τις πληροφορίες που βρήκαν επισκέφθηκαν το site:

<http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos%20Politismos/xartes/byzantio1360.htm>

και είδαν χάρτες της βυζαντινής περιόδου που μελετάμε:

Ακολουθεί χάρτης με κίνηση δείχνοντας την εξέλιξη της βυζαντινής αυτοκρατορίας:

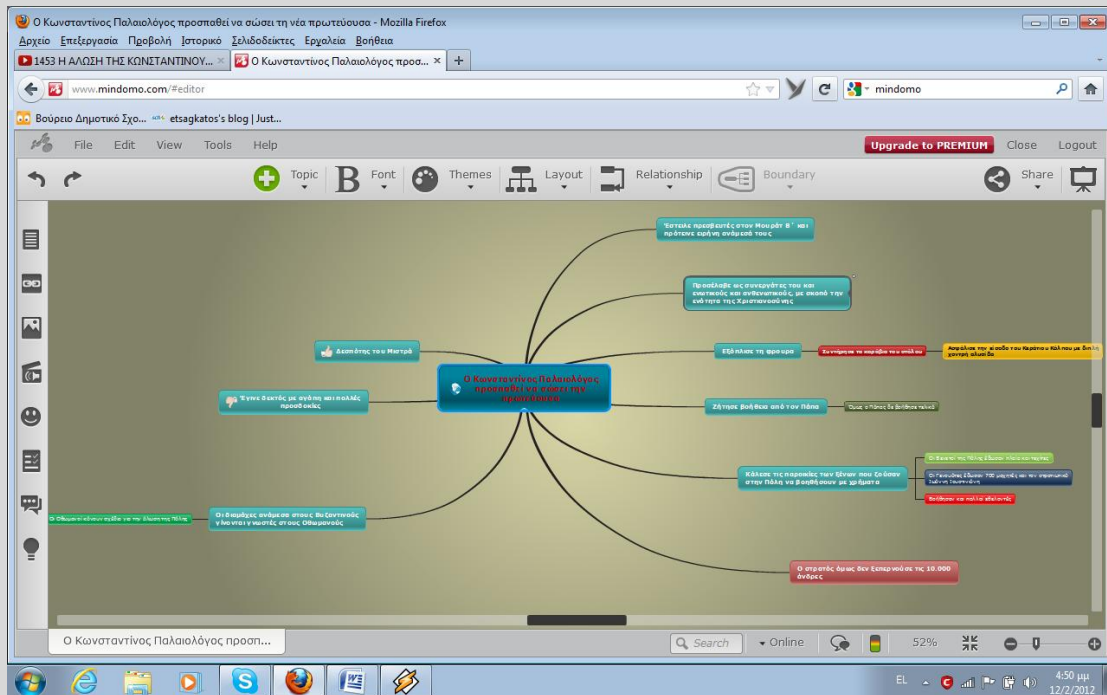
Επίσκεψη στο site: <http://www.fhw.gr/chronos/10/gr/o/oc/oc1.html>

για εύρεση πληροφοριών και εικόνων σχετικά με την ύστερη βυζαντινή περίοδο. Τα παιδιά, στις ομάδες τους, προσπαθούν να αντλήσουν πληροφορίες σχετικά με την ύστερη βυζαντινή περίοδο:

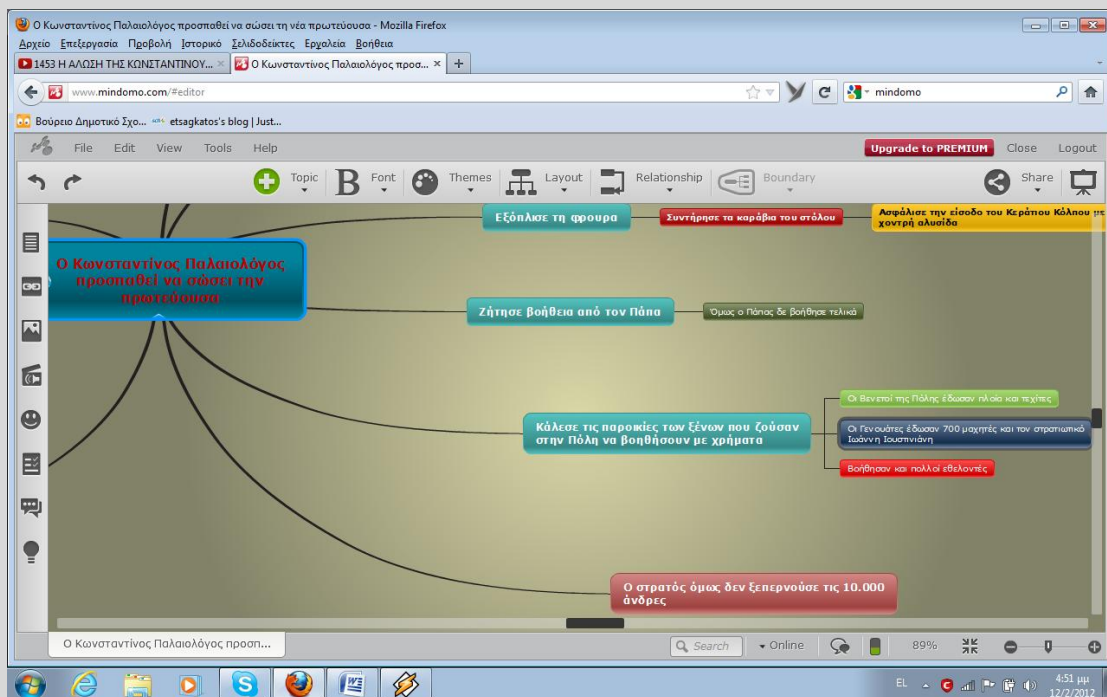
3^η - 4^η διδακτική ώρα

Χρησιμοποιήσαμε το λογισμικό **mindomo** (ενοριολογική χαρτογράφηση): Την περιήγηση στο σχεδιάγραμμα αναλαμβάνει μια ομάδα(τυχαία), αναλύοντας στις υπόλοιπες ομάδες τα στοιχεία που προσφέρει το λογισμικό.

Η διεύθυνση του σχεδιαγράμματος (mindomo):

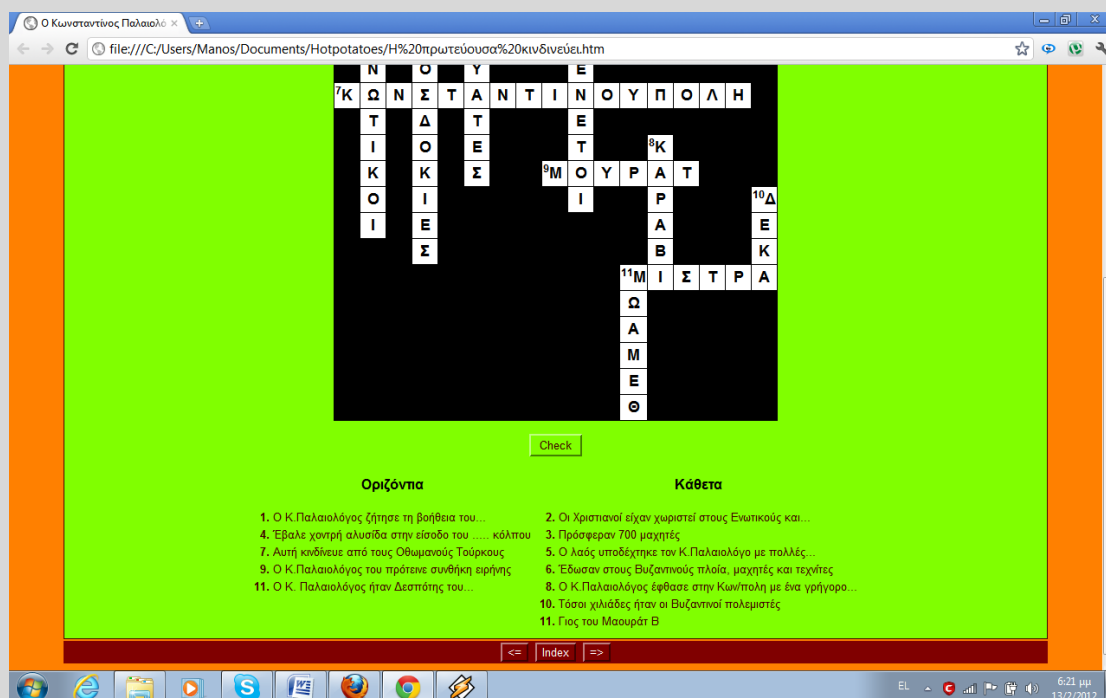
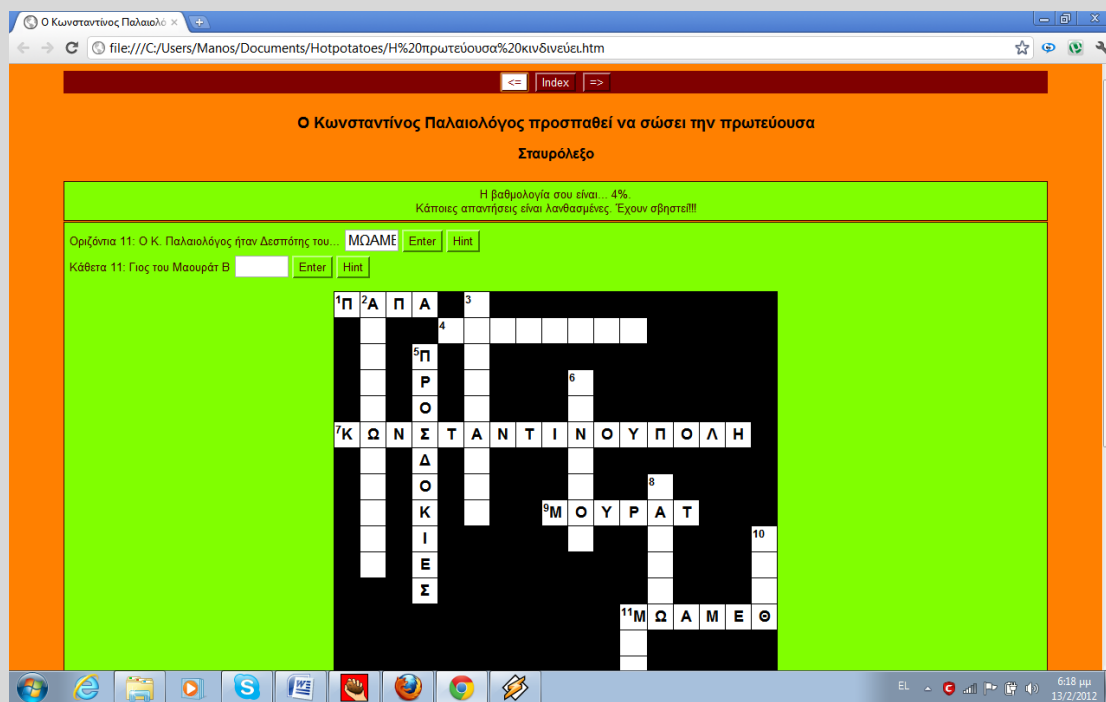
<http://www.mindomo.com/view.htm?m=0532b1cb1e4f445687f93e47a02a19a7>

Η παραπάνω παρουσίαση πραγματοποιήθηκε από κάποιους μαθητές στο σύνολο της τάξης.

Έπειτα ακολουθεί εξάσκηση πάνω στις γνώσεις που αποκτήθηκαν με πρακτική στο λογισμικό hot potatoes:

Σταυρόλεξο:

Ακολουθεί περιήγηση ανά ομάδες στην Ιστοσελίδα:

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CF%89%CE%BD%CF%83%CF%84%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%AF%CE%BD%CE%BF%CF%82_%CE%99%CE%91%27_%CE%A0%CE%B1%CE%BB%CE%B1%CE%B9%CE%BF%CE%BB%CF%8C%CE%B3%CE%BF%CF%82

για **εύρεση πληροφοριών** σχετικά με τον Κωνσταντίνο Παλαιολόγο.

Τα παιδιά, με βάση αυτά που διάβασαν, κλήθηκαν να συμπληρώσουν το παρακάτω φύλλο εργασίας:

Φύλλο εργασίας 2

1. Πότε γεννήθηκε και πότε πέθανε ο Κ.Παλαιολόγος ΙΑ:

.....
.....
.....

2. Τί κατόρθωσε ως Δεσπότης του Μιστρά;

.....
.....
.....
.....
.....

3. Τί ενέργειες έκανε μόλις ανέλαβε ως αυτοκράτορας;

.....
.....
.....
.....
.....

4. Ποιος είναι ο θρύλος που συνοδεύει τον Κ.Παλαιολόγο ΙΑ' (Θρύλος Μαρμαρωμένου βασιλιά);

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

5^η -8^η διδακτική ώρα

Παρακολούθηση βίντεο youtube (national geographic) με θέμα την άλωση της Πόλης:

http://youtu.be/Xo3p31C_46E

<http://www.youtube.com/watch?v=X8nYuusALIM&feature=related>

<http://www.youtube.com/watch?v=nUPF1yfs3CA&feature=related>

http://www.youtube.com/watch?v=Hfsy_mv-ZXE&feature=related

The screenshot shows a YouTube video player in a Mozilla Firefox browser window. The video title is "Η ΑΛΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ national geographic pt 6 HQ". The video is uploaded by "togeraki" and has 46 views. The video player shows a scene of soldiers on horseback during a battle. The video has 6301 views and 9 dislikes. The browser's address bar shows the URL "www.youtube.com/watch?v=Hfsy_mv-ZXE&feature=related". The system tray at the bottom shows the date and time as 6:52 μμ on 13/2/2012.

The screenshot shows a YouTube video player in a Mozilla Firefox browser window. The video title is "Η ΑΛΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ national geographic pt 3 HQ". The video is uploaded by "togeraki" and has 46 views. The video player shows a scene of a city with a large building. The video has 9872 views and 17 dislikes. The browser's address bar shows the URL "www.youtube.com/watch?v=X8nYuusALIM&feature=related". The system tray at the bottom shows the date and time as 6:57 μμ on 13/2/2012.

Ακολούθησε συζήτηση σχετικά με αυτά που παρακολούθησαν τα παιδιά και εξάσκηση για εμπέδωση με λογισμικό hot potatoes:

Αντιστοίχιση:

The screenshot shows a web browser window with the address bar containing the file path: file:///C:/Users/Manos/Documents/Hotpotatoes/H%20πολιορκία%20αρχίζει.htm. The page title is "Η πολιορκία και η άλωση της Πόλης" and the subtitle is "Matching exercise". The instructions say "Match the items on the right to the items on the left." Below the instructions is a "Check" button. The exercise consists of two columns of items:

Ουρβανός	Κατασκεύασε 70 κανόνια
Ροίμελη Λισάρ	Τουρκικά Φρούρια
Μπορμιάδα	Το μεγαλύτερο κανόνι των Τούρκων
Μιαύμεθ	Διαβεβαίωσε ότι θα σεβαστεί τη συμφωνία ειρήνης
Βυζαντινοί	Πολεμούσαν με το υγρό πυρ

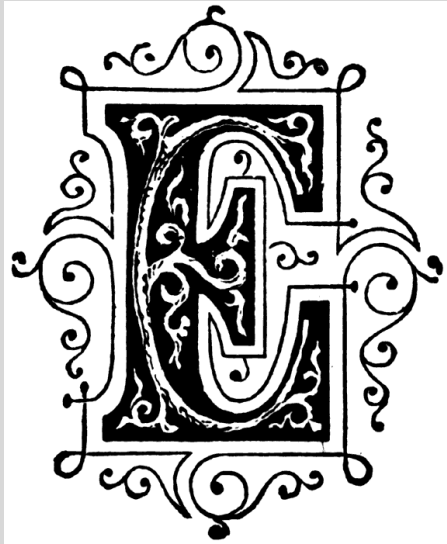
Διάλεξε τη σωστή απάντηση:

The screenshot shows a web browser window with the address bar containing the file path: file:///C:/Users/Manos/Documents/Hotpotatoes/Ηπολιορκία.htm. The page title is "Η πολιορκία" and the subtitle is "Βρες τη σωστή απάντηση". The page shows a question: "Η μεγάλη επίθεση άρχισε την:" followed by four options: A. Παρασκευή 29 Μαΐου, B. Τρίτη 29 Μαΐου, C. Σάββατο 29 Μαΐου, and D. Δευτέρα 29 Μαΐου. There is a "Show all questions" button and a "1 / 8" indicator.

Έπειτα τα παιδιά στις ομάδες τους, καλούνται να συμπληρώσουν το παρακάτω φύλλο εργασίας:

Φύλλο εργασίας 3

Φανταστείτε ότι είστε κάτοικος (παιδί) της Κωνσταντινούπολης. Στείλτε ένα γράμμα στον Μωάμεθ για να τον πείσετε ότι δεν πρέπει να κατακτήσει την Πόλη. Γράψτε πρόχειρες σημειώσεις πάνω σε ένα φύλλο χαρτί και μετά γράψτε το γράμμα σας στο word (κειμενογράφο του υπολογιστή).

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

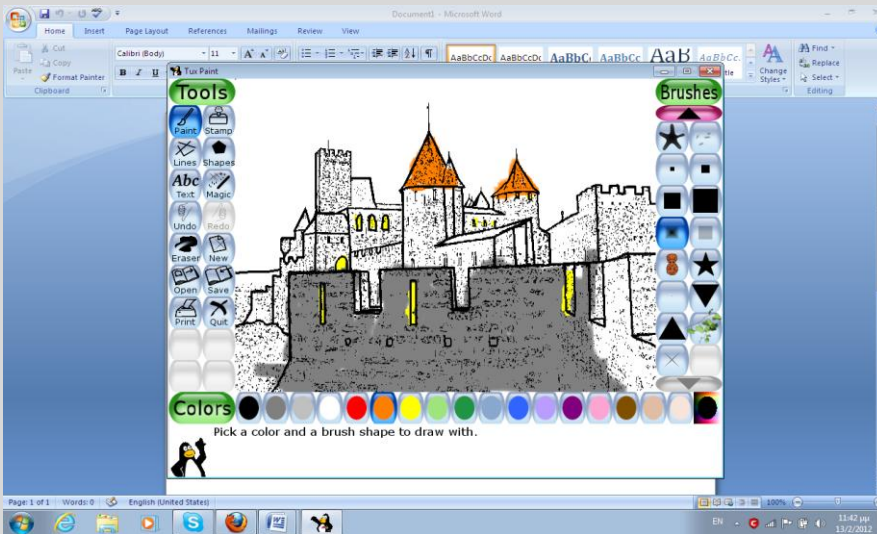
.....

Α Alpha (al-fah)	Β Beta (bay-tah)	Γ Gamma (gam-ah)	Δ Delta (dei-ta)	Ε Epsilon (ep-si-lon)	Ζ Zeta (zay-tah)
Η Eta (ay-tah)	Θ Theta (thay-tah)	Ι Iota (eye-o-tah)	Κ Kappa (cap-pah)	Λ Lambda (lamb-dah)	Μ Mu (mew)
Ν Nu (new)	Ξ Xi (zie)	Ο Omicron (om-e-cron)	Π Pi (pie)	Ρ Rho (roe)	Σ Sigma (sig-mah)
Τ Tau (taw)	Υ Upsilon (up-si-lon)	Φ Phi (fie)	Χ Chi (kie)	Ψ Psi (sigh)	Ω Omega (oh-may-gah)

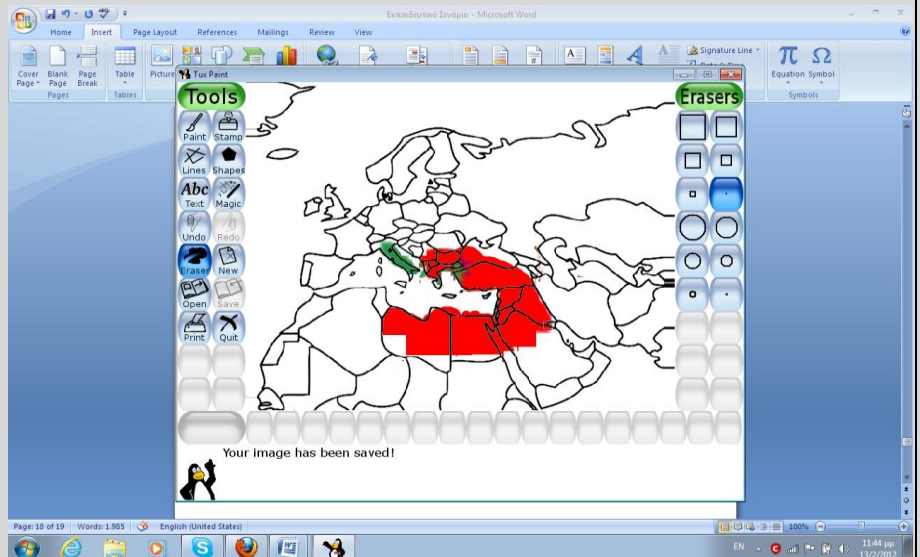

Σφραγίδα

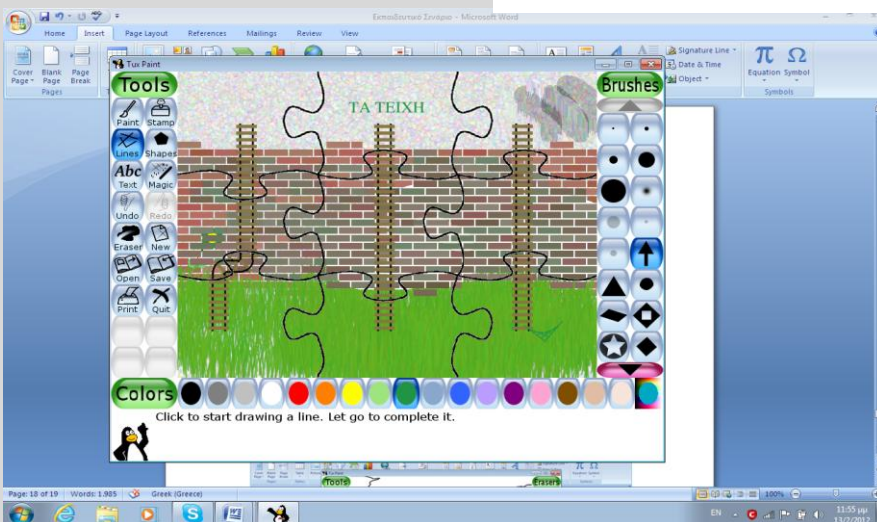
Κατόπιν, τα παιδιά ζωγράρισαν στο λογισμικό **tux paint** σχετικά με την άλωση της Πόλης και τους Οθωμανούς:

Σχεδιάζουν τα τείχη της Πόλης

Ζωγραφίζουν τα σύνορα της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας

Ζωγραφίζουν τα τείχη με το δικό τους τρόπο

Φύλλο εργασίας 4

Παρακάτω βλέπετε ένα χάρτη της Κωνσταντινούπολης. Σκεφτείτε ανά ομάδες, συζητήστε και περιγράψτε/σχολιάστε την οχύρωση της Κων/πολης. Τί το ιδιαίτερο είχε αυτή η Πόλη, ως τοποθεσία και αποτελούσε στόχο πολλών γειτονικών λαών; Σχετικές πληροφορίες μπορείτε να βρείτε στο: <http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%98%CE%B5%CE%BF%CE%B4%CE%B F%CF%83%CE%B9%CE%B1%CE%BD%CE%AC %CF%84%CE%B5% CE%AF%CF%87%CE%B7>

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

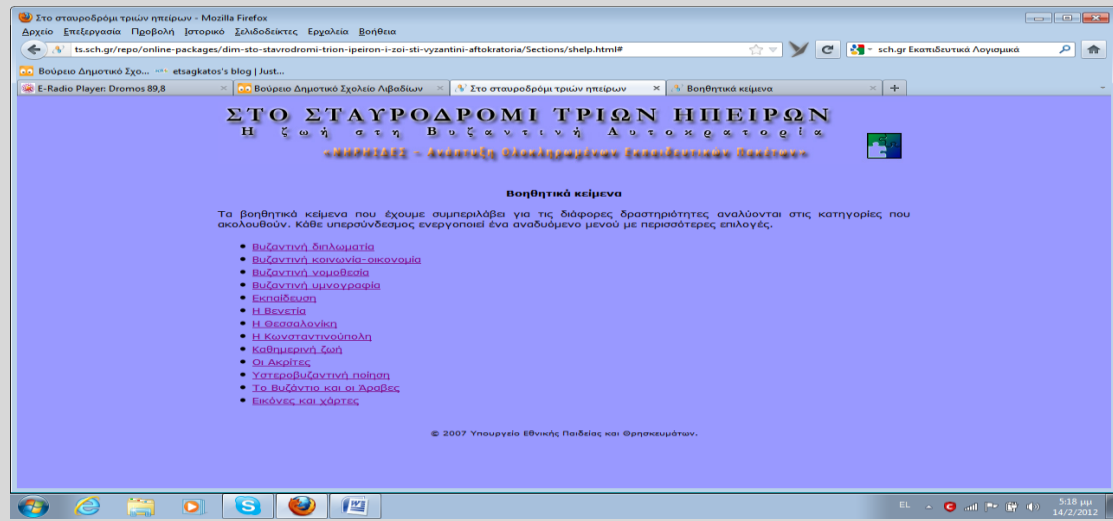
.....

.....

Επίσκεψη στο site για εύρεση πληροφοριών:

http://ts.sch.gr/repo/online-packages/dim-sto-stavrodromi-trion-ipeiron-i-zoi-sti-vyzantini-aftokratoria/Sections/Texts/t6_5.html

και:

http://ts.sch.gr/repo/online-packages/dim-sto-stavrodromi-trion-ipeiron-i-zoi-sti-vyzantini-aftokratoria/Sections/Texts/t6_3.html

και:

http://ts.sch.gr/repo/online-packages/dim-sto-stavrodromi-trion-ipeiron-i-zoi-sti-vyzantini-aftokratoria/Sections/Texts/t4_5.html

Θρήνος της Κωνσταντινουπόλεως

*Ο νους μου και ο λογισμός συγχίζεται να γράψει
Να στιχοπλέξει αστοχεί την άλωσιν της Πόλης
Εσείς βουνά θρηνήσετε και πέτραι ραγισθήτε
Και ποταμοί φυράσετε (στερέψετε) και βρύσες ξεραθήτε
Διότι εχάθη το κλειδί όλης της οικουμένης,
Το μάτι της Ανατολής και της χριστιανοσύνης
Κι εσύ σελήνη τα ουρανού, την γην μην την φωτίσεις
Κι εσείς νερά τρεχάμενα, σταθήτε, μη κινείσθε
Και θάλασσα βρυχήσθητι τηνσυμφοράν της Πόλης.*

- Ζητάμε από τα παιδιά **να σχολιάσουν** το θρήνο της Κωνσταντινούπολης:

.....
.....
.....

5. Επεκτασιμότητα

Το παρόν σενάριο μπορεί να συνδεθεί και με προγράμματα Τοπικής Ιστορίας (Βυζαντινοί ναοί, βυζαντινά μνημεία κτλ), με τα θρησκευτικά (Εκκλησιαστική Τέχνη, Μάρτυρες/Νεομάρτυρες) και τη Γεωγραφία (χάρτες/τοποθεσία).

6. Αξιολόγηση

Αξιολόγηση είναι μια διαδικασία με την οποία αποδίδουμε κάποια αξία σε κάτι, σύμφωνα με συγκεκριμένα κριτήρια που έχουμε θέσει. Η αξιολόγηση αφορά στην όλη διδακτική διαδικασία και ειδικότερα:

1. Τον τρόπο με τον οποίο εργάστηκαν και συνεργάστηκαν οι μαθητές,
2. Στο κατά πόσο μπορούν να λειτουργούν και να δουλεύουν ομαδικά, να χαίρονται το αποτέλεσμα της ομαδικής εργασίας και να παρωθούνται ο ένας από τον άλλο.

Κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής εργασίας περιφερόμαστε στις ομάδες, καθοδηγούμε, διευκολύνουμε και ενθαρρύνουμε την εργασία των μαθητών. Ειδικότερα, θα λέγαμε ότι η αξιολόγηση διακρίνεται σε **αρχική**, όπου διαπιστώνουμε την προϋπάρχουσα γνώση, με τις κατάλληλες ερωτήσεις, σε **διαμορφωτική αξιολόγηση**, δηλαδή το συνεχή έλεγχο των γνώσεων και γενικότερα της συμπεριφοράς των μαθητών σε σχέση με προκαθορισμένους διδακτικούς στόχους, με σκοπό τη διάγνωση των αδυναμιών τους και στη συνέχεια στην κάλυψή τους παρεμβατικές στρατηγικές και μεθόδους. Η διαμορφωτική αξιολόγηση δε μεταφράζεται σε βαθμούς, αλλά δίνει σαφείς και συγκεκριμένες πληροφορίες για την πρόοδο των μαθητών, κι αυτό οδηγεί στην επανεξέταση της διδακτικής διαδικασίας. Τέλος είναι η **τελική**, με την παρουσίαση των εργασιών των μαθητών, όπου ελέγχουμε το κατά πόσο επιτεύχθηκαν οι στόχοι που θέσαμε.

Η αξιολόγηση αποσκοπεί στη διευκόλυνση της μάθησης και της διδασκαλίας και βασική επιδίωξη έχει την επανατροφοδότηση, την επισήμανση δυσκολιών. Όταν η αξιολόγηση αποχωριστεί από την όλη προσπάθεια της μάθησης ή ταυτιστεί με τη βαθμολογία και γίνει αυτοσκοπός για μαθητές και εκπαιδευτικούς, στέκεται εμπόδιο στη μάθηση. Πρέπει να τονιστεί ότι, σκοπός δεν είναι η αυτοαξιολόγηση αλλά η ενθάρρυνση των μαθητών να λειτουργούν και να δουλεύουν ομαδικά, να χαίρονται το αποτέλεσμα της ομαδικής εργασίας και να παρωθούνται ο ένας από τον άλλο.

1. Συνεργασία στην ομάδα

Μέτρια	Αρκετά Καλά	Πολύ Καλά	Εξαιρετικά
Η ομάδα συνεργάστηκε με αρκετά προβλήματα και χρειάστηκε βοήθεια για να τα λύσει. Δεν συνέβαλαν όλοι συνεχώς στα τελικά αποτελέσματα της ομάδας.	Η ομάδα συνεργάστηκε με λίγα προβλήματα και χρειάστηκε βοήθεια για να τα λύσει. Υπήρξε κάποιος/α που δεν συνέβαλε συνεχώς στα τελικά αποτελέσματα της ομάδας.	Η ομάδα συνεργάστηκε και έλυσε μόνη της τα προβλήματα που προέκυψαν. Όταν κάποιος/α δεν έδειχνε ενδιαφέρον για συμμετοχή, οι υπόλοιποι κατάφεραν να τον ενσωματώσουν στην ομάδα.	Η ομάδα συνεργάστηκε χωρίς να δημιουργηθούν προβλήματα. Συνέβαλαν όλοι στα τελικά αποτελέσματα της ομάδας.

2. Χρήση Η/Υ και διαδικτύου για αναζήτηση πληροφοριών

Μέτρια	Αρκετά Καλά	Πολύ Καλά	Εξαιρετικά
Δε γνωρίζω τα βασικά χαρακτηριστικά αναζήτησης πληροφοριών. Δε γνωρίζω τα βασικά χαρακτηριστικά χρήσης φυλλομετρητών.	Είχα δυσκολίες να ακολουθήσω τις οδηγίες στην αναζήτηση πληροφοριών. Ζητούσα συνεχώς βοήθεια κατά τη χρήση φυλλομετρητών.	Ακολούθησα τις οδηγίες στην αναζήτηση πληροφοριών. Χρειάστηκα ορισμένες φορές βοήθεια κατά τη χρήση φυλλομετρητών.	Ακολούθησα τις οδηγίες στην αναζήτηση πληροφοριών. Εκτέλεσα όλα τα βήματα με επιτυχία.

3. Χρήση λογισμικών

Μέτρια	Αρκετά Καλά	Πολύ Καλά	Εξαιρετικά
Δε γνωρίζω τα βασικά χαρακτηριστικά διαχείρισης λογισμικών.	Είχα δυσκολίες να ακολουθήσω τις οδηγίες δημιουργίας και διαχείρισης των λογισμικών.	Ακολούθησα τις οδηγίες στη δημιουργία και διαχείριση των λογισμικών. Χρειάστηκα ορισμένες φορές βοήθεια κατά τη χρήση τους.	Ακολούθησα τις οδηγίες στη δημιουργία και διαχείριση των λογισμικών. Δεν είχα πρόβλημα στην εφαρμογή τους.

4. Βαθμός ανταπόκρισης της ομάδας στην επίλυση των δραστηριοτήτων

Μέτρια	Αρκετά Καλά	Πολύ Καλά	Εξαιρετικά
Δεν απαντήθηκε καμιά ερώτηση. Η ομάδα δεν κατανόησε το περιεχόμενο του μαθήματος. Υπήρχαν πολλές δυσκολίες στην επίλυση των ασκήσεων.	Απαντήθηκαν ελάχιστες ερωτήσεις. Κατανοήθηκαν ελάχιστα πράγματα σε σχέση με το γνωστικό περιεχόμενο. Λύθηκαν μερικές μόνο ασκήσεις.	Απαντήθηκαν οι περισσότερες ερωτήσεις. Κατανοήθηκαν αρκετά από το περιεχόμενο του μαθήματος. Λύθηκαν επιτυχώς οι περισσότερες ασκήσεις.	Απαντήθηκαν όλες οι ερωτήσεις. Κατακτήθηκε πλήρως το περιεχόμενο του μαθήματος. Λύθηκαν επιτυχώς όλες οι ασκήσεις.

5. Συλλογή πληροφορίας - Στόχος

Μέτρια	Αρκετά Καλά	Πολύ Καλά	Εξαιρετικά
Η ομάδα εστίασε μονομερώς σε ένα-δυο από τα θέματα που της ανέθεσαν, οι πηγές ελάχιστα αξιοποιήθηκαν και δεν κατέληξε σε γενικά συμπεράσματα. Απαντήθηκαν αρκετά από τα θέματα προς εξέταση, όμως δεν έγινε πλήρης αξιοποίηση των πηγών και τα επιχειρήματα δεν ήταν πάντα καλά δομημένα.	Η ομάδα εστίασε μονομερώς σε ένα-δυο από τα θέματα που της ανέθεσαν, οι πηγές ελάχιστα αξιοποιήθηκαν και δεν κατέληξε σε γενικά συμπεράσματα. Απαντήθηκαν αρκετά από τα θέματα προς εξέταση, όμως δεν έγινε πλήρης αξιοποίηση των πηγών και τα επιχειρήματα δεν ήταν πάντα καλά δομημένα.	Η ομάδα επισκέφτηκε τις περισσότερες προτεινόμενες πηγές για τη συλλογή των πληροφοριών της, συγκέντρωσε και κατέγραψε ικανοποιητικό πλήθος στοιχείων σύμφωνα με το έργο που ανέλαβε, εξήγαγε συμπεράσματα.	Η ομάδα μελέτησε με προσοχή τις πληροφορίες από τις πηγές, εκτέλεσε τις προτεινόμενες δραστηριότητες/πειράματα, κατέγραψε τα σημαντικά στοιχεία και έβγαλε δικά της συμπεράσματα, σύμφωνα με το έργο και τους στόχους που της

Βιβλιογραφία

- Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2002) *Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Σπουδών (ΔΕΠΠΣ) & Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών (ΑΠΣ) Υποχρεωτικής εκπαίδευσης*, Αθήνα ΥΠ.Ε.Π.Θ.-Π.Ι

-Γιαννακόπουλος Π., (2009) *Πληροφορική και Κοινωνία*, Αθήνα

-Κολιάδης, Ε. Α., (1997) *Θεωρίες Μάθησης και Εκπαιδευτική Πράξη*, Τ.Γ' Γνωστικές θεωρίες, Αθήνα.

-Μακράκης Β., (2000) *Υπερμέσα στην Εκπαίδευση*, Μεταίχμιο, Αθήνα

-Ματσαγγούρας, Η.Γ., (1998) *Ομαδοσυνεργατική Διδασκαλία*, Αθήνα, Εκδόσεις Γρηγόρης

-Κόμης Β., & άλ., (2008) *Επιμορφωτικό Υλικό των εκπαιδευτικών στα κέντρα Στήριξης Επιμόρφωσης*, Τεύχος 2: Κλάδοι ΠΕ60/ΠΕ70, Πάτρα, ΕΑΙΤΥ

-Ράπτης Α.- Ράπτη Α., (2002) *Μάθηση και διδασκαλία στην εποχή της πληροφορίας*, Τόμος Α', Αθήνα

-ΥΠ.Ε.Π.Θ., (2000) *Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδων*

-ΥΠΕΠΘ-ΠΙ (2006) *Ιστορία Ε': Στα Βυζαντινά Χρόνια*, (Βιβλίο Δασκάλου), Αθήνα, ΟΕΔΒ.